

Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Waddenvereniging
T.a.v.
Postbus 90
8860 AB Harlingen

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

T

Datum 21 november 2022
Betreft Handhavingsverzoek gas- en zoutwinning onder de Waddenzee

Ons kenmerk
22545326

Uw kenmerk
LJ/FP/Awo/22046

Bijlage(n)

Geachte mevrouw ,

Op 22 september 2022 heeft de Waddenvereniging aan de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat de brief "Handhavingsverzoek gas- en zoutwinning onder de Waddenzee geen toestemming nieuwe gaswinning vanuit Ternaard" (kenmerk LJ/FP/Awo/22046) gezonden.

De brief is door de staatssecretaris aan het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) doorgezonden. SodM houdt immers toezicht op naleving van de Mijnbouwwet, en in de brief wordt onder meer gevraagd om handhavend optreden tegen bestaande gas- en zoutwinning onder de Waddenzee. Volgens u is de daarvoor op grond van de winningsplannen voor de gas- en zoutwinning vereiste gebruiksruimte niet (meer) aanwezig.

Dit deel van de brief beschouw ik als een verzoek om handhavend op te treden tegen de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. (NAM) en Frisia Zout B.V. (Frisia), omdat volgens de Waddenvereniging in strijd met de daarvoor geldende winningsplannen gas en zout wordt gewonnen. Op grond van artikel 132 van de Mijnbouwwet ben ik bevoegd op dit verzoek te beslissen.

Hieronder treft u mijn beslissing op het handhavingsverzoek aan. Ik wijs het verzoek af.

Uw brief gaat voor het overige over kwesties waarover niet SodM, maar de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat moet besluiten. Bijvoorbeeld over het vaststellen van de gebruiksruimte en het al dan niet instemmen met de gaswinning Ternaard. Een reactie op die kwesties is aan de staatssecretaris.

Winningsplannen voor zout- en gaswinning

Zoutwinning

Voor de zoutwinning van Frisia geldt het winningsplan "Havenmond". De minister van (thans) Economische Zaken en Klimaat heeft bij besluit van 12 mei 2015, gewijzigd bij besluiten van 30 augustus 2016 en 7 oktober 2020, met dit winningsplan ingestemd.

In dit instemmingsbesluit is tot uitgangspunt genomen dat de zoutwinning niet mag leiden tot een verdieping van de Waddenzee. Dit wordt beoordeeld aan de hand van de gebruiksruimte.

De Waddenzee heeft de neiging zich, door transport van sediment, aan te passen aan veranderende dieptes. Een verdieping door verlaging van de bodem of een stijging van de zeespiegel wordt gecompenseerd door afzet van sediment. Op basis van dit vermogen om verdieping tot een bepaald niveau te compenseren met sedimentatie (meegroeivermogen), wordt de gebruiksruimte bepaald. Deze term geeft aan hoe veel bodemdaling door delfstoffenwinning onder de Waddenzee kan worden veroorzaakt zonder dat deze niet meer volledig wordt gecompenseerd door sedimentatie.

In voorschrift 14 van het instemmingsbesluit is bepaald dat het aandeel van de zoutwinning van Frisia in de gebruiksruimte 0,99 mm per jaar is. In dit voorschrift is verder bepaald dat deze waarde op basis van de uitkomst van de voorschriften 15 en 16 kan worden bijgesteld. In voorschrift 15 is vastgelegd dat de minister voor 1 januari 2021, en daarna in een vijfjarige cyclus, op basis van een evaluatie de gebruiksruimte opnieuw zal vaststellen; de uitkomsten kunnen leiden tot bijstelling van het winningsplan. In voorschrift 16 is vastgelegd dat de minister in ieder geval overgaat tot wijziging of intrekking van het instemmingsbesluit indien het meegroeivermogen wordt overschreden.

Gaswinning

Voor de gaswinning van de NAM geldt het winningsplan "Moddergat, Lauwersoog en Vierhuizen". De minister van (thans) Economische Zaken en Klimaat heeft bij besluit van 21 maart 2013, gewijzigd bij besluit van 30 augustus 2016, met dit winningsplan ingestemd.

In dit instemmingsbesluit is een met de voorwaarden voor de zoutwinning van Frisia vergelijkbare regeling opgenomen. In voorschrift 11 is vastgelegd dat in het winningsplan wordt uitgegaan van een bepaalde gebruiksruimte voor de gaswinning en dat de minister voor 1 januari 2021, en daarna in een vijfjarige cyclus, op basis van een evaluatie die gebruiksruimte opnieuw zal vaststellen; de uitkomsten kunnen leiden tot bijstelling van het winningsplan. In voorschrift 13 is vastgelegd dat de minister in ieder geval overgaat tot wijziging of intrekking van het instemmingsbesluit indien het meegroeivermogen wordt overschreden.

Geen overtreding winningsplannen, evaluatie gebruiksruimte gaat nog plaatsvinden

De winningsplannen en de besluiten tot instemming met die plannen staan Frisia en de NAM toe om zout en gas te winnen, zo lang die winning niet meer dan 0,99 mm per jaar bodemdaling veroorzaakt (zoutwinning door Frisia) dan wel de in het winningsplan beschreven gebruiksruimte niet overschrijdt (gaswinning door de NAM).

De minister van Economische Zaken en Klimaat kan de op grond van de instemmingsbesluiten toegestane winning beperken als de periodieke evaluatie van de gebruiksruijnte daartoe aanleiding geeft, maar dat is tot op heden niet gebeurd. Dit betekent dat Frisia en de NAM, nu zij de toegestane mate van winning niet overschrijden, in overeenstemming handelen met hun winningsplan en de bij instemming met dat plan gestelde voorschriften. Er is gelet hierop geen overtreding waartegen ik handhavend kan optreden.

Dat op dit moment nog geen evaluatie van de gebruiksruijnte voor de periode vanaf 2021 is afgerond, is niet in lijn met de in de instemmingsbesluiten beschreven vijfjarige evaluatiecyclus van de gebruiksruijnte door de minister. Dit is echter geen tekortkoming die Frisia of de NAM kan worden aangerekend, en geen grond om jegens hen handhavend op te treden.

De staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat zal naar verwachting de evaluatie van de gebruiksruijnte op korte termijn afronden. Daarbij zal ook worden besloten of aanleiding bestaat om op basis van die evaluatie de voorwaarden voor de instemming met de winningsplannen aan te passen. Belanghebbenden kunnen daartegen zo nodig rechtsmiddelen aanwenden. Wanneer de Waddenvereniging meent dat in die besluitvorming de zout- of gaswinning niet of onvoldoende wordt beperkt met het oog op de beschikbare gebruiksruijnte, is dit de aangewezen weg om deze kwestie aan de orde te stellen.

Wanneer deze besluitvorming uitmondt in een beperking van de thans toegestane zout- of gaswinning, zal ik uiteraard controleren of aan deze beperking wordt voldaan en zo nodig handhavingsmaatregelen treffen.

Conclusie

Ik wijs het verzoek om handhavend op te treden tegen de voortzetting van de gas- en zoutwinning af.

Hoogachtend,
de inspecteur-generaal der mijnen,
namens deze,

ing. P.A.M. van den Bergen
Directeur Toezicht op Olie- en Gaswinning, Windenergie op Zee, Zoutwinning,
voormalig Steenkoolwinning en Geothermie

Mededeling

Tegen dit besluit kan degene wiens belang daarbij rechtstreeks is betrokken binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is verzonden een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet door de indiener zijn ondertekend en bevat ten minste zijn naam en adres, de dagtekening, een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht en de gronden waarop het bezwaar rust. Dit bezwaarschrift moet worden gericht aan: de inspecteur-generaal der mijnen, per adres Staatstoezicht op de Mijnen, t.a.v. afdeling Bestuurszaken, Postbus 24037, 2490 AA 's-Gravenhage. U kunt uw bezwaarschrift ook digitaal indienen via info@sodm.nl.

Een kopie van dit besluit verzend ik naar de staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat, de NAM en Frisia. Tevens wordt dit besluit geanonimiseerd op www.sodm.nl geplaatst.